

ДОБРИ ЖОТЕВ КАРАМАН

chitanka.info

Много обичах есенните вечери на нивата при овците. Прибираме стадото в егрека, напалваме огън и на малкото огнище пред колибата варим кутмач. Това ястие се приготвя от овче мляко. Кучетата лежат наоколо, а в очите им греят светлините на огнището.

По отсрещните егреци също горят огънове. Пламъците им трептят в далечината като току-що изгрели червени звезди. Чува се от време на време лай, подрънкване на звънци, човешки говор и пак тишина.

В една такава спокойна вечер дядо тъкмо сложи малкото котленце на огъня и далече откъм горните егреци се понесе настървено лаене. Ставаше нещо лошо, но не можехме да разберем какво.

Нашите кучета наостриха уши. Караман, който лежеше спокойно край огъня, вдигна едрото си тяло, излая и започна да обикаля около затвореното в егрека стадо. Дядо наметна дрехата си и загледа в тъмното:

— Май ония са връхлетели нечие стадо!

През цялата нощ се чуваха кучета и човешки викове. Караман обикаля около стадото до разсъмване. Искаше ни се да проверим какво е станало, но не смеехме да оставим овците сами.

На сутринта се разбра всичко. Единак нападнал стадото на Никола Крайнички тъкмо когато задрямал. Трите му кучета, щом надушили вълка, глътнали езиците си и даже не могли да изляят. От страх те се наврели в краката на заспалия в колибата овчар и така го събудили. Скочил той, изтичал към овците и видял страшна картина — цялото стадо натръшкано, а от единака ни помен.

Овчарите се изреждаха да видят нещастиято. Сто и десет овце — нито една жива. Никола Крайнички скубеше косата си:

— Хора, какво ще правя сега? Как ще живея, кажете ми?

Овчарите го гледаха съчувствено. Всеки от тях знаеше, че може да го сполети същото. Как да помогнат на пострадалия човек?

Още същия ден те се събраха на един от егреците и решиха — всеки да отдели от стадото си по колкото овце може. Така и направиха. Кой по две, кой по три, овчарите събраха сто и десет овце и ги заведоха на егрека на Никола. Той плака от радост и благодарност.

Но с това лошото не свърши. Единакът продължаваше да се навърта около егреците. Не минаваше вечер да не направи някоя пакост. Някои по-силни песове се осмеляваха да го нападнат, но той на

бърза ръка прегризваше гръклянците им. Почти нямаше егрек без удушена поне една овца.

Единакът се превърна в страшилище за овчарите. Вдигаха хайки от хора и кучета, за да открият леговището му — не го откриха. Опитваха се да го застрелят с пушка, когато се вести около някое стадо, но и от това нищо не излезе. Вълкът беше не само грамаден и як, а и хитър.

Той нападаше изневиделица в полунощ и докато хора и кучета се окопитят, натръшкваше по няколко овце. Пооредяха доста стада. Овчарите съвсем се объркаха и вече не знаеха какво да правят.

Дядо се угрижи и отслабна. Всяка вечер, щом затворехме овците, той казваше:

— Единакът ще дойде и при нас, няма да ни подмине! Какво да правим?

— Дядо, нали тука е Караман — успокоявах го аз.

Той поглеждаше с надежда грамадния пес и му наливаше в дървена коруба прясно мляко.

— На, яж, Карамане, събирай сили! Сега не ти е оня, дето го удави по-лани. Единак е това — страшилище!

— Дядо, какво е единак? — запитах една вечер.

Старецът простря ръцете си към огъня:

— Той, дядовото, преди да е станал единак, е бил в глутница. Правел е пакости с още десетина-дванадесет като него. Настъпила е страшна зима. Не са могли да намерят отникъде храна. Тогава от глад са се нахвърлили и изяли най-слабия от тях. След два-три дни са изяли втори, после трети. Накрая е останал само един — най-силният. Такъв става единак.

— Ами защо единакът не отиде в друга глутница?

— Не го приемат никъде. Такъв закон си имат, проклетите. Ще не ще, сам трябва да върви!

Два дни след тоя разговор вълкът нападна съседния ни егрек. Не можа да отмъкне овца, но разкъса едно куче. Дядо съвсем загуби спокойствие, аз също. Караман започна още преди мръкване да обикаля овците и да лае. Останалите четири кучета му пригласяха от време на време, налякали тук-там пред колибата.

На следната вечер, след като издоихме стадото, старецът рече:

— Хайде, отивай в колибата и лягай — очите ти са зачервени от неспане!

— Дядо, ама и ти — страх ме е сам!

— И аз, и аз, хайде!

Прибрахме се. Все ми се струваше, че вълкът ще дойде тъкмо тая вечер.

Мислех си: „Ами ако единакът разкъса Караман? Не, няма да може. Караман е силен, много силен, яхна ли го — носи ме на гърба си. Кое друго куче може толкова нещо? Пък и желязната гривна с шипове на врата му ще го пази от вълчите зъби. Нали Караман поминалата зима изтърбуши един вълк пред очите ми. Да, но дядо каза, че единак било страшно нещо, последният от глутницата, най-силният!“

Вън изгря пълна месечина. Стана светло като ден. Караман неуморно тичаше в кръг около стадото: „Ау, ау, ау!“

Но лаят на кучето ненадейно се промени. Това вече не беше лай, а смесица от вой и ръмжене. Дядо скочи:

— Иде! Вдигай се, сине! Сега каквото ще става, ще става!

Взе приготвената от по-рано брадва и се нацани да излиза. В това време четирите ни паса се вмъкнаха със скимтене в колибата при нас. Събраха се разтреперани в ъгъла и от страх подмокриха краката си.

Излязохме навън. Затърсихме с очи Караман. Той беше застанал от едната страна на оградата неподвижен, като направен от камък. Вече не лаеше. Само някъде дълбоко в гърлото му клокочеше спотаено ръмжене. На десет-петнадесет крачки срещу него, на малка височинка, също така неподвижен, беше застанал единакът.

Усетили присъствието на хищника, овцете трепереха, натрупани почти една върху друга. Някои от тях се опитваха да прескочат оградата. Но къде можеха да избягат?

Дядо погледна ужасеното стадо и заговори с треперещ глас:

— Дръж се, Карамане! От кутренце съм те отгледал, с прясно мляко съм те хранил — як да станеш! Стадото спасявай, чедо, страшникът дойде, ей го, пред тебе е!

Неподвижният Караман не трепна. Спотаеното ръмжене в гърдите му заклокочи по-силно и премина в късичък лай. Стори ми се, че с това той отговори:

— Не се боя!

Застанал иззад дядо с разтракани челюсти, гледах одинака. Видя ми се по-голям от кучето. Отместих поглед към Караман — не, не е по-голям вълкът, само вратът му е по-дебел — цял дънер. А двамата врагове се гледаха, сякаш искаха с очи да премерят силите си.

Неочаквано вълкът поприкликна и полетя. Караман също. Срецнаха се и вкопчани се претърколиха няколко пъти. Изправиха се на задните си крака, а с предните се хванаха като хора, когато се борят. Зачаткаха зъбите си. При всеки удар от тях излитаха искри.

Караман налетя, ухапа одинака за врата и го повали. Но вълкът светкавично се измъкна изпод него, извъртя се и го ухапа за муцуната. Кучето отскочи и веднага налетя.

Дядо все искаше да се намеси с брадвата, но борещите се така бяха вкопчани, че той се боеше да не удари вместо вълка Караман.

Двамата смъртни врагове отново се претърколиха няколко пъти и отново се изправиха на задните си крака. Тоя път чаткаха зъбите си по-бързо и по-силно.

Вълкът беше по-сръчен от кучето. На няколко пъти той го издебна и устреми муцуната си право към гърлото му. В тия мигове одинакът можеше да прегризе гръкляна на Караман. Но там беше желязната гривна с острите шипове. Вълчите зъби удряха върху нея.

Ненадейно одинакът събори кучето и заби зъби в едната му плешка. Караман зави от болка. Опита да се измъкне — не можа. Вълкът го държеше здраво. Дядо завика и хукна с брадвата в ръце. Той беше намислил да халоса одинака изотзад.

Но преди старецът да дойде, кучето изви главата си и успя да докопа предния крак на вълка. След миг одинакът пусна плешката му, изръмжа диво и побягна на три крака. Четвъртият му преден крак се люлееше безпомощно. Караман го беше прегризал.

Опита се да избяга трикракият, но кучето го настигна. Бяха се отдалечили доста и не можехме да ги виждаме добре.

Тоя път давенето не трая дълго. Караман събори вълка и той повече не можа да стане.

На сутринта около нашия егрек се събра цялото село. Гледаха на земята убития одинак и хвърляха шапките си от радост. Стадата им бяха спасени. Някои донесоха бъклици с вино. Отнякъде довтаса гъдуларят с гъдулката. Моми и ергени направиха хоро. Стана истински празник.

Всички искаха да видят Караман, да му се порадват. Момите изплетоха венец от сини есенни минзухари и го окачиха на врата му. А Караман, легнал пред колибата, облизваше пресните си рани и леко примижаваше с очи, сякаш нищо не е било.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.